

in het park voor broedgelegenheid nemen. Door het bouwen van het ontleedkundig laboratorium en nu weer door 't bouwen van het koloniaal museum is het kraaiendomein aanmerkelijk ingeperkt. Wil men de kolonie voor de stad Amsterdam behouden, en ik weet zeker, dat duizenden stadgenooten met mij dat vurig verlangen, dan dient men een beetje meer conciliant te zijn en te bedenken, dat men bij heel veel lusten, ook wel een klein beetje last van het nijvere, nuttige volkje op den koop toe mag nemen.

J. DERKSEN.

PADDESTOELENNIEUWS UIT GROENENDAAL.

HOEWEL een Mycoloog niet spoedig met leege handen uit onze Haarlemsche omstreken terug zal komen, durf ik toch wel beweren, dat wij ons hier niet kunnen verheugen in een buitengewoon rijke paddestoelenomgeving. Waar we den laatsten tijd met onze vrije wandelingen op zoo'n afdoende wijze worden gekortwiekert en de bouw-, hak- en spitmanie van den mensch meestal op de mooiste plekjes hoogtij

viert, daar is dat dan ook niet zoo'n wonder.

Het spreekt wel van zelf, dat de goede en vruchtbare plaatsen, die we desondanks nog wel degelijk bezitten, ook des te meer in eere worden gehouden.

Over één dezer gebieden wilde ik nu een en ander mededeelen naar aanleiding van eenige mooie en interessante vondsten, welke ik er dit jaar deed, ondanks het late verschijnen, den kortstondigen duur en de vrij geringe quantiteit der paddestoelen van 1921. Ik heb hier op 't oog het uitgestrekte wandelbosch „Groenen-

Op Groenendaal.

daal" bij Heemstede, ook aan vele niet-Haarlemmers door zijn prachtige bosch- en waterpartijen, waarvan de omgeving van de beroemde waterlelievijver (zie foto) wel een der schilderachtigste gedeelten vormt, goed bekend.

Naar mijne meening treft men hier, wat de fungi aangaat, een rijkdom aan als nergens anders in onze omgeving.

Helaas weer veel te vroeg heeft de vorst het zwammenleven, dat zich na de laatste overvloedige regens juist zoo volop begon te ontwikkelen, gereduceerd tot dat der winterharde soorten en van enkelen, die op een beschutte, vorstvrije plaats aan het gevaar zijn ontsnapt.

Het Noordelijke deel van Groenendaal leek mij ongetwijfeld het belangrijkste en uit den aard der zaak heb ik daar dan ook het meest gebotaniseerd. Bovendien sluit zich bij dit gedeelte een stuk weiland aan, dat zonder meer eene mycologische excursie al dubbel en dwars waard is. Maar daarover straks nader.

Enkele stevige regenbuien, maar vooral de abnormaal vochtige en warme atmosfeer, brachten eindelijk half September wat leven in den dorren boschgrond. Een massaanval door het brutale honigzwammenleger was wel het voornaamste resultaat, een ware overrompeling van alles, dat maar eenigszins leek op dood of ziek hout.

Toch kwam langzamerhand wat beters opdagen. Voor het eerst hunne opwachting in Groenendaal maakten *Boletus Satanas*, *Tricholoma acerbum*, een forsche geelwitte ridderzwam, *Marasmius cohaerens* (*Mar. ceratopus*), een zeldzaam mooi ding met donkerbruine hoed en lange, glimmende bruine steel en de typische, van een duidelijke cortina voorziene varieteit *triste* van *Tricholoma terreum*, welke ik het vorige jaar voor 't eerst in Elswout vond.

Bijzonder in mijn schik was ik met een beuketakje, waarop een prachtig, heldergeel stekelzwammetje. Bij determinatie door Mej. Cool bleek het een voor ons land nieuwe soort van het korstvormig groeiende geslacht der *Odontia*'s te zijn en wel *Odontia aurea* Tr. (fig. 1).

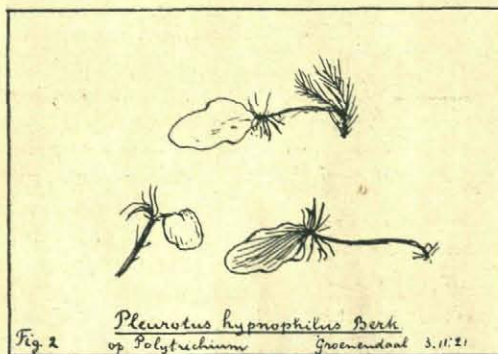

Fig. 1.

Odontia aurea Tr.op beuketakje
Groenendaal 15.9.21.

Fig. 1.

Een andere nieuweling voor onze flora presenteerde zich in den vorm van een sneeuwwitte, kleine *Pleurotus*, vastgehecht aan de blaadjes van een mosje (*Polytrichum*) en aan dennenaalden. Mijne determinatie als *Pleurotus hypnophilus* Berk. (fig. 2) bleek juist te zijn.

Op een brok half vergaan hout groeide nog de grootere, veel minder zeldzame *Pleurotus pubescens* Sow. (*Pl. septicus* Tr.), welke op 't eerste gezicht veel gelijkt op

de vrij algemeen voorkomende *Claudopus variabilis*, die echter door de bruine sporen, en verdere microscopische verschillen er duidelijk van te herkennen is.

Op mestrijke plaatsen loop je altijd een groote kans wat aardigs te vinden. De Groenendaalsche konijnen leverden zelfs het substraat voor een geheel nieuwe *Coprinus*soort, één van de allerkleinste inktzwammetjes, die er bestaan. Het dingetje was, zooals de fig. laat zien, nog heel wat kleiner, dan het konijnebolletje, waar het zoo parmantig uit te voorschijn komt. De determinatie gaf weinig moeilijkheden, daar het één van de weinige *Coprinus*soorten is met een ring en bovendien slechts een halve centimeter groot. De naam is *Coprinus Hendersonii* Berk (fig. 3), vermoedelijk door de uiterst geringe afmetingen tot nu toe over 't hoofd gezien.

Niet onvermeld wil ik verder nog laten de vondst door één mijner kennissen van een nieuwe *Inocybe*, n.l. *I. echinata* Roth. met een bruine hoed en een typische tweekleurige steel, bovenaan rood, onderaan donkerbruin. De lamellen zijn ook rood en de sporen, eerst aardkleurig, schijnen later ook roodachtig te worden, vandaar dat deze zwam, naar ik meen, door sommige auteurs wel *Lepiota haematosperma* wordt genoemd, ook al, doordat de vorm vrij veel met die van een *Lepiota* overeenkomt.

Als paddestoelenverzamelaar overkomt het je natuurlijk herhaaldelijk, dat je met hoog-

gespannen verwachtingen en onbluschbaren ijver de meest verleidelijk uitzierende plekjes nasnuffelt, om in de meeste gevallen aan het eind van den tocht de meegesjouwde tasch nog bijna net zoo leeg te zien als aan het begin. Dergelijke plekjes telt Haarlem bij massa's in hare omgeving. Raak je echter, meestal bij toeval, eens verzeild op een plaats, die je uiterlijk weinig belooft, dan vindt je dikwijls de interessantste dingen. In hooge mate onder- vond ik dat dit jaar met een weiland, dat gedeeltelijk ingesloten ligt in het Noorde- lijke deel van Groenendaal, zeer schilder- achtig gelegen, maar zoo op 't eerste gezicht dor en onvruchtbaar. Groepjes

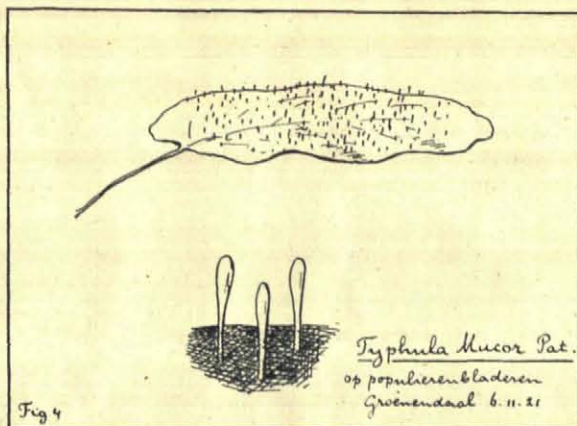
populieren, staan hier en daar verspreid en zorgen in den herfst voor een plaatselijk vrij dicht bladerdek op den grond.

Ik herinner me nog, dat groote witte vlekken in het gras, welke later reusachtige stuif- ballen (*Lycoperdon caelatum*) bleken te zijn, zoo'n aantrekkingskracht op me uitoefenden dat ik besloot er eens even rond te kijken. Geen oogenblik heb ik daar spijt van gehad. Totdat half Novem- ber de vorst inviel, vond ik er allerlei moois.

Een overvloed van *champignons*, (*Psalliota arvensis*), verschillende *Hy- grophorus*- en *Nolanea* soorten, *Clito- pilus orcella* (weinig in 't westen van ons land voorkomend), *Coprinus niveus*, deze laatste bij honderden op paarde- mest, waaronder exemplaren van 3—4 c.M. hoedlengte, waren alleen al een bezoek waard.

Groepsgewijs verspreid stonden kolossale ridderzwammen met mooie, min of meer gemarmerde hoeden en meest sterk aflopende plaatjes. Deze vrij zeldzame *Tricholoma Panacolum* F. was begin November een der meest voorkomende paddestoelen van het weiland. Een buitenkansje was de vondst van een klein, wit ridderzwammetje in slechts enkele exemplaren tusschen het lange gras, n.l. *Tricholoma cnista* Tr.

De rosesporigen waren er onder meer vertegenwoordigd door een paar zeer zeldzame soorten van het geslacht *Entoloma* en wel één exemplaar van de, op de plaatjes na, geheel witte *Entoloma speculum* Tr. en in grootere hoeveelheid een donkerbruine, zeer breek-

bare soort, *Entoloma jubatum* Tr., met typisch grauwbachtige plaatjes, alleen door de sporen wat rose bestoven. Als ik mij niet vergis, is deze laatste nog slechts eens gevonden in een weiland bij Doetinchem.

Tenslotte gaven de afgevalven populierenbladeren in November nog een aardige verrassing in den vorm van een nieuwe Typhula soort, *T. Mucor* Pat. (fig. 4), doorschijnend witte knotsjes, veel gelijkend op Typhula Grevillei Tr., welke echter de steel behaard heeft.

Een paar dagen na den gedenkwaardigen storm op 6 Nov. j.l., waarin we juist onder leiding van Mej. Cool met een zevental leden, onze jaarlijksche excursie in Groenendaal hielden en het weiland in volle glorie aantroffen, maakte de plotseling invallende vorst helaas aan alles een eind. Ik twijfel er niet aan, of er was anders nog wel meer moois voor den dag gekomen.

Aan Mej. Cool breng ik hierbij nogmaals dank voor haren vriendelijken hulp bij het determineeren.

Moge het volgend jaar nog menig Groenendaal's product zijn weg naar 's Rijks Herbarium vinden.

Haarlem, November 1921.

G. D. SWANENBURG DE VEIJE.

ENGELSCH VOGELBOEKEN.

Birds one should know by Rev. C. TH. WOOD. Illustrated by ROLAND GREEN. — London. Gay & Hancock Ltd. 1921.

HET is werkelijk een buitengewoon genoeg om aan een boek als dit een korte beschouwing te wijden. In een vorige boekbespreking (*The Spoonbill*) zeide ik reeds, dat vele Engelsche vogelwerken in hun uiterlijk en illustraties iets heel smaakvols hebben en ook dit boek munt hierin weer uit. Dit nu is voor Hollandsche ornithologen en vogelliefhebbers van uitnemend belang. Immers we hebben wel enkele uitstekende Hollandsche vogelwerken, die vooral den beginnening kunnen inleiden (speciaal Thijsses: „Vogelboekje”, „Intieme Leven der Vogels” en het „Vogeljaar”), maar hun groote verdienste en waarde is bovenal in den tekst gelegen. Of de handigheid en beknopte volledigheid (*Vogelboekje*), of de prachtig heldere en heerlijk onderhoudende verteltrant zijn het die belangstelling wekken en de kennis vermeerderen.

Maar illustraties werken nog suggestiever en blijven in de herinnering langer naleven, en dit geldt voor teekeningen weer in grootere mate dan voor foto's. En toch ontbreken in ons land boeken met goede vogelteekeningen ten eenenmale.

U neemt het me niet kwalijk Mijnheer Thijsses, maar hoe vindt U de gekleurde vogelplaten uit het *Vogeljaar*? En „*Ornithologia Neerlandica*” dan? zal men vragen. Ja, zonder ook maar iets aan de wetenschappelijke waarde van dit werk te willen of kunnen af doen, het is jammer het te moeten zeggen, maar de teekeningen uit dit Engelsche boek van tien en een halve shilling zijn beter dan die uit het fancy-dure werk van Prof. dr. v. Oort¹⁾. Vergeleken met die van Roland Green (de Engelsche teekenaar) zijn de vogels van Koekkoek balgen, waarbij de pootjes weer onder het lijf zijn getrokken en waarbij nog eenige andere duw- en trekbewegingen zijn uitgevoerd, tot de dieren een „natuurlijke” stand kregen. De vogels uit dit Nederlandsche standaardwerk *leven niet*, er is te angstvallig op wetenschappelijke juistheid alleen aangestuurd. Het is geen overdreven neiging tot afkammerij en het is jammer genoeg, maar uit artistiek oogpunt beschouwd zijn bijna alle vogelteekeningen tot nu toe mislukt.

1) Volgens den jongsten catalogus van Mart. Nijhoff: f 620.—